

تمندان بهشت بلوچستان

(مونوگرافی روستای تمندان)

فاطمه رضانی

سرشناسه	:	رمضانی، فاطمه، ۱۳۶۵مرداد-
عنوان و نام پدیدآور	:	تمندان بهشت بلوچستان: (مونوگرافی روستای تمندان)/ فاطمه رمضانی.
مشخصات نشر	:	سراوان: کتاب بلوچ، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۴ ص.: مصور (رنگی)، نقشه (رنگی)، جدول.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۷۵۴۱-۱۰-۶
وضعیت فهرست نویسی:	:	فیا
عنوان دیگر	:	مونوگرافی روستای تمندان.
موضوع	:	تمندان
موضوع	:	(Tamandan Iran)
موضوع	:	گردشگری روستایی -- ایران -- تمندان
موضوع	:	Rural tourism -- Iran -- Tamandan
موضوع	:	تمندان -- آداب و رسوم و زندگی اجتماعی
موضوع	:	Tamandan (Iran) -- Social life and customs
رده بندی کنگره	:	DSR۰۰۷۹
رده بندی دیویی	:	۹۵۵/۷۴۳۲
شماره کتابشناسی ملی:	:	۷۶۰۹۱۶۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	:	فیا

نام کتاب: تمندان بهشت بلوچستان (مونوگرافی روستای تمندان)

نویسنده: فاطمه رمضانی

ناشر: انتشارات کتاب بلوچ

طراح جلد و صفحه آرا: محمد نارویی ۹۰۴ ۴۰۳۰ ۹۱۵

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

قطع: وزیری

قیمت:

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۴۱-۱۰-۶

انتشارات بلوچ- سراوان، خ آزادی ۳۱

تلفن: ۰۵۴۳۷۶۳۱۵۸۲-۰۹۱۵۳۴۷۳۴۹۹

فهرست

۱۶.....	جغرافیایی طبیعی.....
۱۷.....	زمین شناسی:.....
۱۹.....	چینه شناسی عمومی.....
۲۰.....	توپوگرافی منطقه.....
۲۱.....	آب و هوا.....
۲۲.....	دمای هوا.....
۲۳.....	بارش:.....
۲۳.....	باد.....
۲۴.....	منابع آب.....
۲۴.....	چشمه ها و آب های زیرزمینی.....
۲۵.....	آب های سطحی.....
۲۶.....	خاک:.....
۲۶.....	جاذبه های طبیعی.....
۲۶.....	آتشفشان نیمه فعال تفتان:.....
۲۷.....	دریاچه سردریا:.....
۲۸.....	تنگه خواجه آب:.....
۲۸.....	آبشار تنگ:.....
۲۹.....	غارهای آبچکان:.....
۲۹.....	چشمه آب معدنی برآبک:.....
۲۹.....	چنار کهنسال:.....
۲۹.....	پوشش گیاهی.....
در جدول شماره ۱ گونه های گیاهی عمده در استان سیستان و بلوچستان آمده است. (ماخذ: سنتز	
۳۱.....	مطالعات احیاء منبع طبیعی و کشاورزی).....
۳۲.....	جدول شماره ۲: گیاهان بومی ایی ناحیه تفتان (ماخذ: سازمان حفاظت محیط زیست).....

جدول شماره ۳: نمونه‌یی از گیاهان درختچه‌یی ناحیه تفتان (ماخذ: سازمان محیط زیست).....	۳۴
جدول شماره ۴: میزان مراتع متوسط زیر کشت شهرستان خاش (ماخذ: سازمان حفاظت محیط زیست).....	۳۶
جدول شماره ۵: نمونه‌یی از گیاهان علفی ناحیه تفتان (ماخذ: سازمان حفاظت محیط زیست).....	۳۷
پوشش جانوری:.....	۴۲
پستانداران:.....	۴۳
جدول شماره ۸: فهرست مهم ترین پستانداران استان سیستان و بلوچستان (ماخذ: اسکندر فیروز).....	۴۴
پرنندگان:.....	۴۶
جدول شماره ۹: فهرست پرنندگان استان سیستان و بلوچستان (ماخذ: سازمان حفاظت محیط زیست).....	۴۸
خزندگان:.....	۴۸
جدول شماره ۱۰: برخی از خزندگان ناحیه تفتان (ماخذ: سازمان حفاظت محیط زیست).....	۴۹
دوزیستان:.....	۴۹
جدول شماره ۱۱: بررسی برخی از دوزیستان ناحیه تفتان (ماخذ: سازمان حفاظت محیط زیست).....	۵۰
جغرافیای انسانی.....	۵۰
مذهب.....	۵۱
نژاد ۱.....	۵۱
زبان:.....	۵۲
طوایف:.....	۵۳
وجه تسمیه: جغرافیای تاریخی.....	۵۴
بلوچستان:.....	۵۴
شهرستان خاش:.....	۵۴
روستای تمندان:.....	۵۵
پیشینه تاریخی بلوچستان:.....	۵۶
پیش از اسلام:.....	۵۶

- ۵۷..... پس از اسلام:
- ۵۹..... پیشینه تاریخی خاش:
- ۶۱..... پیشینه ی روستای تمندان
- ۶۱..... فرهنگ عامه
- ۶۲..... ضرب المثل ها:
- ۶۴..... لالایی ها:
- ۶۴..... دعا و نفرین:
- ۶۴..... طلب طول عمر یا مرگ:
- ۶۴..... دعا:
- ۶۴..... نفرین:
- ۶۵..... دعا و نفرین قبل از خوردن:
- ۶۵..... دعا:
- ۶۵..... نفرین:
- ۶۵..... عذاب دنیوی:
- ۶۶..... تندرستی و بیماری:
- ۶۶..... دعا:
- ۶۶..... نفرین:
- ۶۷..... دعا:
- ۶۷..... نفرین:
- ۶۸..... پدر و مادر در حق فرزند:
- ۶۸..... دعا:
- ۶۸..... نفرین:
- ۶۸..... سپردن همه امور به خدا:
- ۶۸..... دعا:
- ۶۸..... نفرین:
- ۶۹..... تبریک ازدواج:
- ۶۹..... دعا:

- نفرین: ۶۹
- بعد از حمام و عطسه کردن: ۶۹
- دعا: ۶۹
- به افراد بعد از کار روزانه: ۶۹
- دعا: ۶۹
- هنگام خرید لباس و کفش: ۶۹
- دعا: ۶۹
- نفرین: ۷۰
- در مقام تسلی و تسلیت: ۷۰
- دعا: ۷۰
- شادباش و تبریک منزل نو: ۷۰
- دعا: ۷۰
- نفرین: ۷۰
- در جهت تحقیر و تحجیب و تشکر: ۷۰
- جهت قبولی نماز و زیارت: ۷۱
- دعا: ۷۱
- نفرین: ۷۱
- برای مسافر: ۷۱
- دعا: ۷۱
- نفرین: ۷۱
- زمان - مکان: ۷۱
- نفرین: ۷۱
- هنگام صحبت از حادثه بی ناگوار: ۷۱
- دعا: ۷۱
- نفرین: ۷۱
- دعا و نفرین به خود: ۷۲
- دعا: ۷۲

۷۲.....	اجسام، اشیا، حادث طبیعی:
۷۲.....	دعا:
۷۲.....	تقرین:
۷۲.....	ترانه ها:
۷۴.....	باورها:
۷۴.....	گناهکاروبی گناه:
۷۴.....	چشم زخم:
۷۴.....	جن:
۷۴.....	زن بارداز:
۷۵.....	روزهای زوج:
۷۵.....	خروس:
۷۵.....	کوه خضرزنده:
۷۸.....	ازدواج:
۷۹.....	بله برون:
۷۹.....	مهریه:
۷۹.....	طلاق:
۷۹.....	اعیاد:
۷۹.....	عید نوروز:
۷۹.....	عید سعید فطر:
۸۰.....	عید قربان:
۸۰.....	عزاداری:
۸۱.....	پوشاک:
۸۲.....	پوشاک مردان:
۸۲.....	سرپوش:
۸۲.....	تن پوش:
۸۳.....	کفش:
۸۳.....	پوشاک زنان:

پیشگفتار

روستای تمندان در ۵۵ کیلومتری شهرستان خاش و در مسیر جاده جم چن در استان سیستان و بلوچستان واقع شده است این روستای قدیمی و تاریخی از موقعیت آب و هوایی مناسبی برخوردار است و یکی از روستاهای مهم هدف گردشگری به حساب می آید. لذا برای شناخت بهتر و همه جانبه این روستا روش مونوگرافی را که از رایج ترین روشهای تحقیق در جامعه شناسی است برمی گزینیم. جهت انجام این تحقیق از روش مشاهده مستقیم و مصاحبه سازمان یافته با گروه های هدف بهره گیری می شود.

برای شناخت بهتر و دقیق تر هر منطقه نیاز است که شناخت کاملی از ویژگی های جغرافیایی اجتماعی و فرهنگی هر منطقه به طور خاص داشته باشیم. همان طور که پیشتر آمد امروزه در تحقیقات جامعه شناسی رایج ترین روش برای شناخت یک منطقه روش مونوگرافی یا تک نگاری است که به بررسی عمیق و همه جانبه ی یک موضوع می پردازد. مونوگرافی از کارهای دشوار و دقیق علمی است به این دلیل که هدف اصلی در این نوع تحقیق کشف زندگی در رسیدن، عمق رفتار مردم منطقه است. این روش در اواخر قرن ۱۸ م به منظور شناخت شیوه زندگی مردم قاره های دیگر به وسیله اروپائیان به کار برده شد و در قرن ۱۹ م رونق گرفت بر مشاهده همراه با مشارکت در زندگی جامعه مورد مطالعه، مصاحبه و توصیف مبتنی است و با روش های کمی، پرسشنامه یی و مبتنی بر آمار در سایر علوم انسانی تفاوت دارد. در واقع، شناسایی توانایی های بالقوه روستا و تلاش در جهت شکوفایی آن در مسیر توسعه درون زا گام برداشته و عدم توسعه یافتگی روستاها و به وجود آمدن مشکلات در این محیط موجب عدم توسعه یافتگی درون زاد در محیط روستا شده و شاهد مشکلاتی در محیط شهر و روستا خواهیم بود. در نتیجه یکی از راههای شناسایی این توانایی های بالقوه جهت برنامه ریزی درست و مدرن در جهت توسعه یافتگی روستاها استفاده از روش مونوگرافی می باشد، لذا در این پژوهش که با هدف تک نگاری روستای صورت می پذیرد، نخست به بررسی وضعیت جغرافیایی و تاریخیچه محل، علل نامگذاری و شرایط اقلیمی و پوشش گیاهی و جانوری، ساختار فرهنگی شامل

گویش، پوشاک، و خوراکها، بازیها، اعتقادات، ضرب المثل ها، مراسم ها، بهداشت و ... پرداخته می شود.

ضرورت انجام تحقیق

همان طور که شاهد هستیم در روستاها آداب و رسوم، اعتقادات و باورها و نوع پوشش و ... تغییر کرده است و بسیاری از آداب و رسوم به دست فراموشی سپرده شده است و به جز تعاریفی از افراد کهن سال روستا کمتر کسی آنها را به خاطر می آورد و یا حداقل می شناسد و کمتر به آنها توجه می شود. بنابراین با گردآوری سخنان این افراد و ثبت آن ها از فراموش شدنشان جلوگیری می شود و می توان به احیای آنها پرداخت.

ضرورت این پژوهش با رویکرد گردشگری به شناخت این روستاها پرداخته است چرا که باید پذیرفت که صنعت گردشگری در دهه های اخیر تبدیل به یکی از مهم ترین صنایع اقتصادی پایدار در جهان شده است. از این جهت ان رایک صنعت می نامند که طیف وسیعی از خدمات را به صورت پیوسته با خود دارد به این معنی که قابلیت کارآفرینی بالایی را برای نیروی انسانی خصوصاً جوانان روستا را دارد. مطمئناً توجه به بازآفرینی اقتصاد آسیب دیده روستایی می تواند علاوه بر حفظ حیات و جریان توسعه روستایی مانع از وقوع مهاجرت گسترده روستاییان به شهرها گردد. لذا توسعه گردشگری به عنوان در دسترس ترین راهکار می تواند نقش ویژه ای در شکل دهی فرایند توسعه پایدار روستایی و جلوگیری از بحران های مهاجرت و نابودی صنعت کشاورزی کشور داشته باشد. شاید روستاهای ما از لحاظ دسترسی به منابع رفاهی نسبت به شهرها در سطح پایین تری باشند اما نعمت هایی مثل هوای پاک و زندگی ارگانیک آن زمینه جذب گردشگران شهری که از هوای آلوده شهر گریزانند فراهم می کند و این سبب ایجاد دهکده سلامت در روستاهای هدف گردشگری می شود که متأسفانه کمتر مورد توجه بوده است.

در این پژوهش به بررسی و شناسایی آیین ها، آداب و رسوم، ادبیات عامه، باورها و اعتقادات رایج و فراموش شده پرداخته شده است. علاوه بر اهداف فوق هدف اصلی از انجام این پژوهش بررسی نقش آن ها در توسعه گردشگری روستا و تولید اقتصاد معیشتی و